СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 183. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 7. серпня, 1929. VOL. XXXVII. No. 183. Jersey City, N. J., Wednesday, August 7, 1929. THREE CENTS.

„ҐРАФ ЦЕПЕЛІН" ГОТУЄТЬСЯ ЛЕТІТИ НАВКОЛО СВІТА

СЬОГОДНЯ РОЗПІЧНЕ ЛЕТ З ЛЕЙКГОРСТУ ЧЕРЕЗ БЕРЛІН, ТОКІЮ, ЛОС ЕНДЖЕЛЕС І ЗНОВУ ДО ЛЕЙКГОРСТА. МАЄ ПРОЛЕТІТИ 21,700 МИЛЬ, РОБЛЮЧИ ЛИШЕ ТРИ ЗУПИНКИ.

ЛЕЙКГОРСТ, Н. Дж., 6. серпня. — Тепер ідуть спішні приготовання „Ґрафа Цепеліна" до відлету його в середу в ночі навколо світа. Офіційно він почне свій лет від статуї Свободи, де й має його закінчити, зробивши навколо світа майже 22,000 миль. На цепеліні поповнюються запаси палива для моторів „Бляв ґезу", який привезено сюди раніще з Німеччини. Таксамо бальони поповнюються ґазом для збільшення пливучости його в повітрі.

Вилетівши з Лейкгорст, цепелін зробить першу зупинку в Фрідріґсгафені, у Німеччині. Звідти полетить, не спиняючись, до Токіо в Японії. Це буде найдовший лет, бо виноситиме 6,500 миль. Далі буде летіти найдовший шлях над водою, коли мине Алеутські острови, вилетівши з Японії. Тоді йому доведеться пролетіти до Лос Енджелеса над водою яких 5,000 миль.

Підраховують, що лет навколо світа має принести для цепеліна 500,000 долярів, які будуть заплачені пасажирами та за перевіз вантажу й почти. Це майже половина вартости самого повітроплава.

Більше як сто тисяч народу вже оглянули цепелін і все прибувають нові натовпи приїзджаючих навіть з найдальших стейтів Америки. Всі вражені ґрадіозністю та величністю цього повітроплава.

РЕКОРДОВА ПРОДАЖ ПШЕНИЦІ.

ЦІНИ НА ПШЕНИЦЮ ПІДНЕСЛИСЯ З ЧЕРВНЯ НА 50 ЦЕНТІВ НА КОЖНОМУ БУШЛІ. СКІЛЬКІСТЬ ПРОДАНОЇ ПШЕНИЦІ ВДВІЧІ БІЛЬША НІЖ МИНУЛОГО РОКУ.

ШИКАҐО, 6. серпня. — Цей рік заповідається для фармерів на добрий зиск на пшениці. З першого червня ціни на пшеницю вже піднеслися на 50 центів на кождім бушлі. Дотепер на шикаґовськім збіжевім ринку продано з нового урожаю 137,-387,000 бушлів пшениці, що, порівнюючи, вдвічі більше ніж було торік, коли за цей час продано було 62,316,000 бушлів.

КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ.

В КОЛОМБІЇ КОМУНІСТИЧНІ БАНДИ РУЇНУЮТЬ ЗАЛІЗНИЦІ, ПЛЯНТАЦІЇ ТА ВБИВАЮТЬ МИРНЕ НАСЕЛЕННЯ. ПРАВИТЕЛЬСТВЕННІ ВІЙСЬКА ПІСЛАНІ НА ПРИВЕРНЕННЯ ПОРЯДКУ.

БАЛЬБОА, Коломбія, 6. серпня. — Активність комуністичних банд у Коломбії виявляється в нищенню ними залізниць, плянтацій та нападах на мирне населення. Останніми днями комуністичні банди вбили 10 мирних горожан Коломбії та багато поранили. Правительство, для привернення порядку, післало реґулярні війська в провінції, де шаліють комуністичні банди.

Арешт у Картаґені болівійського комуністичного аґітатора, Хоза Концалеза, виявив плян большевицької пропаґанди в Коломбії та багато аґітаційної літератури. Правительство сподівається в скорому часі привернути порядок у державі.

УКРАЛИ 200,000 ДОЛЯРІВ.

НАЙБІЛЬША КРАДІЖ, ЩО СТАЛАСЯ В ЦЬОМУ РОЦІ В НЮЙОРСЬКОМУ ФІНАНСОВОМУ РАЙОНІ.

НЮ ЙОРК, 6. серпня. — 16-літній Вальц, служачий фірми Артур Е. Френк енд Ко., мав віднести до ріжних банків на Бродвею бондів та шерів на 200,000 долярів. При виході зі своєї контори він залишив теку з бондами на лавці, а сам нагнувся напитися води тут же в коритарі.

В цей час невідомий злодій украв його теку зі всіма бондами. Це найбільша крадіж, яка була в цьому році в нюйорському фінансовому районі. Лише три тижні тому в иншої фірми було вкрадено також шерів та бондів на 127,000 долярів, але за пару днів злодій повернув їх почтою, мабуть боячись, щоби не попастися при продажі їх.

МАВРИТАНІЯ УСТАНОВЛЮЄ НОВИЙ РЕКОРД.

НЮ ЙОРК, 6. серпня. — „Мавританія", що тепер іде з Шербурга до Америки, хоче установити новий свій рекорд скорости. Вона вже тепер перевищила найбільший свій рекорд, але осягнула значно менше ніж зробив „Бремен". Тепер вона пливе зі скорістю 27.2 милі на годину, а „Бремен" досягав до 28 миль.

НЕЗАДОВОЛЕНИЙ „ҐРАФОМ ЦЕПЕЛІНОМ".

ҐЛОСТЕР, Н. Дж., 6. серпня. — Зі всіх прилетівших до Америки на „Ґрафі Цепеліні" незадоволеним лишився лиш один „заяць", дюсельдорфський пекар, що непрошеним заліз на цепелін. Йому в дорозі прийшлося тяжко працювати, миючи посуд та взагалі роблючи брудну роботу. Тепер він арештований і буде доставлений на Еліс Айленд для відправки в середу до Німеччини. Там його чекає кара однорічної вязниці та 900 марок штрафу, відповідно німецьким законам.

ЗЕМЛЕТРУС.

САНТІЯҐО, Чілі, 6. серпня. — Вчора рано відбулося тут сильне потрясення землі. Перелякане населення лишило свої оселі, але великих ушкоджень не було.

ОГРАБУВАЛИ БІЛЯ „СИТІ ГОЛ".

ТОПІКА, Канзас, 6. серпня. — Два бандити й одна жінка напали біля самого „Ситі Гол" на міського урядника та ограбили у нього 9,000 долярів міських грошей. Напасники зникли без сліду.

МОЛОДИЙ БРАТОВБИЙНИК.

В снятинськім повіті, в селі Карлові, 8-літний хлопчина Андрій Смольник косив у городі пашу для худоби. В одній хвилі коса впала на стоячого за ним 6-літного брата Степана так нещасливо, що внаслідок перетяття грудної клітки малий хлопчина в кілька хвилин помер.

БАНКРОЦТВО ДЕРЖАВНОЇ ЗБІЖЕВОЇ ПОЛІТИКИ В ПОЛЬЩІ.

Державна збіжева політика уряду, котра полягала на штучнім вдержуванню низьких цін збіжа, а також на громадженню збіжа в державних елеваторах — сьогодня вже оконечно абанкротувала. Польський уряд видав розпорядки, котрі мають на меті цю політику скасувати. Між иншим знесено мито на вивіз жита і розпочато продавати накуплене в елеваторах збіже. Богато цього збіжа в маґазинах зіпсулося, так що держава втратить на тім грубі міліони золотих. Цю невдачну політику збіжевих цін розпочав був ще бувший премієр Бартель і длятого його тепер розпочали за це критикувати.

МАДЯРСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ В ЛАНЦЮХАХ.

Мадярські журналісти ґазети „Віродот" з Араду мали ставитися під ескортою в місцевій прокураторії за проступок політичного характеру. Та їх провадили через місто як найгірших злочинців. Їх скували ланцюхами, а три конвойні жовніри, узброєні від ніг до голови, вели їх від двірця Тімішорі аж до трибуналу. На протест адвоката зарядив прокуратор телефонічно слідство й покарання виновників. Цей поступок викликав несмак і відгомін у всій пресі.

ПАНСЬКІ ВИТРЕБЕНЬКИ.

1 міліярд 690 міліонів, як обчисляють статистики, видала Польща в двох роках на заграничні товарі такі, яких не конче треба було спроваджувати. Але відомо, що „заграничне" смакує краще, ну, і таки воно ліпше.

ПОЛЬСЬКІ МОСТИ.

Якби польські мости вміли говорити, неодного ми довідалисьби. Цілими днями чулиби ми нарікання, що їх ніхто не напрявляє. Але мости мовчать. А пишуть про них тільки тоді, як фіри, що ними переїздять, заваляться і самі впадуть у воду. Таке сталося на ріці Вілейці коло Вильна з двома фірами. Їх ледви вратовано. Але тепер той міст бодай направлять.

СМЕРТЬ БАНДИТА.

Один бандит в повіті Нямц (Румунія) застрілив свого друга, славного бандита Балана. Убийник, якого заарештувала жандармерія, подав дуже сензаційні вияснення про операції банди.

БУКАРЕШТЕНСЬКІ СТУДЕНТИ ВІДВАЖНІ.

Студент Пушкану сфалшував підпис державного підсекретаря Йоанніцеску й інкасував 85,000 леїв. Його заарештували.

ЧУДЕСА НАУКИ.

Цими днями перевели в шпиталі в Будапешті сензаційну операцію. 24-літний студент пробив собі серце ножем. Лікарі „виняли серце з рани і зшили його". Після кількох хвилин серце почало битись наново і недужий очуняв; його стан покищо задовольняючий.

КІНСЬКА ЛІЧНИЦЯ.

Військові власти і місто Ічін в Чехах побудують лічницю для обсервовання підозрілих на епідемії коней. Ця лічниця буде рівночасно центром практичної ветеринарії в республиці.

З ЛЮДСЬКОГО ЗВІРИНЦЯ.

У Познанщині відкрили сліди злочинів якоїсь Ядвіґи Лінковської, що мала шестеро незаконних дітей і за кожним разом кожне із них різала та палила в печі. Її арештували аж у Німеччині, куди вислали за нею стежні листи.

АРЕШТИ УКРАЇНСЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ.

З Київа повідомляють, що там заарештовано священика одинокої на радянській Україні греко-католицької церкви, Н. Щепанюка. Тому, що рівночасно заарештовано його заступника, якому закидують, що він стояв у товариських зносинах з римо-католицькими священиками, то не відбуваються тепер богослуження для греко-католицьких Українців у Київі.

АРЕШТОВАННЯ ВБИЙНИКА ЦАРСЬКОЇ РОДИНИ.

З наказу політбюра привезено до Москви під сильною сторожею вбийника царської родини, бувшого комісаря внутрішних справ Белобородова. Зі залізничого двірця відставлено його прямо до будинку політичного бюра для списання протоколу в справі орґанізованої ним нелеґальної орґанізації троцькістів. Ходять чутки, що Белобородов відмовив якихнебудь зізнань у цій справі.

150 ТИСЯЧ ЖИДІВ МАЮТЬ СВОЮ ДЕРЖАВУ.

Читаючи жидівські часописи, що широчезно розписуються про життя Жидів у Палестині, про їх переслідування через Арабів, мається вражіння, що Палестина це направду чисто жидівська держава та що Араби й Англійці, які завідують нею, несправедливо поступають з Жидами. А тимчасом справа мається цілком інакше. Після обчислень, переведених делеґатом Союза Народів в Палестині, живе там лише 150 тисяч Жидів, або 18 проц. всеї людности. Решта це Араби. В 1920 р. було Жидів лише 57 тисяч, а решта, біля 100 тисяч, примандрувало пізніше.

Як порівнати Жидів у Палестині з Жидами в Польщі, то в Польщі є їх 20 разів більше. В самім Львові є їх майже тільки як в цілій Палестині.

І оттих 150 тисяч Жидів у Палестині мають свою державу, покищо під протекторатом Англії. А все те завдячують Жиди своїй орґанізованости та свойому капіталови. Він допоміг їм, що для 150 тисяч Жидів будується державу там, де живе 700 тисяч Арабів і других народів.

НІМЦІ РАДІЮТЬ.

З Берліна телеґрафують: Міліони Німців радіють зприводу щасливого прибуття до Америки „Ґрафа Цепеліна", бо всі були занепокоєні тим, що йому довелося біля Америки витримати сильну бурю.

ЄГИПЕТ ОДЕРЖУЄ БІЛЬШЕ ПРАВ.

Премієр еґипетського правительства звернувся до народа з відозвою, в якій повідомляє, що Англія зменшує свою контролю над Єгиптом і привертає йому більше суверенних прав. Він закликає населення Єгипту приняти це до відома зі задоволенням і мати певність, що правительство Єгипту заключить новий договір з Анґлією, який значно зменшить контролю Анґлії над Єгиптом.

ВЕЛИКЕ ЗАЛІЗНИЧЕ НЕЩАСТЄ В ПОЛЬЩІ.

На лінії Краків—Велічка сталося велике залізниче нещастя. Поспішний поїзд зударився з тягаровим, при чім було 36 покалічених. Три пасажири одержали потрясення мозку. Всіх ранених перевезли в найближчу лічницю. Три ваґони розбиті цілком. Шкода велика. Рух відбувається тимчасом на побічній лінії.

РОСІЙСЬКІ ПОЛЯКИ НЕ ХОЧУТЬ ПІЛСУДСЬКОГО.

З Москви подають, що тепер орґанізуються в Москві, Київі, Ростові над Доном і на Кавказі конґреси російських Поляків. Вони хочуть орґанізуватися в союз, який буде ворожо настроєний маршалкови Пілсудському. Всі участники конґресу підпишуть таку заяву: Ми узнаємо нашою батьківщиною союз радянських републик.

ЗМІНЮЮТЬ ПРІЗВИЩА.

У Німеччині 4,000 осіб жде тепер на зміну своїх прізвищ. Закон пішов назустріч тим, що не хотять, щоби їхнє прізвище пригадувало їм самим і иншим їхнє минуле. Чимало Поляків зі закінченням на „кі", давно знімчених, німчать свої прізвища. Орловські стають Адлерами, Соколовські Фальке'ами. Ще більше є випадків зміни прізвищ із „родинних оглядів" (напр. незаконних дітей приймають під своє прізвище дійсні родичі). Дотичні бюра міністерств мають багато праці, бо часто це „перехрещування" має чисто комерційні, не завсіди чисті, мотиви.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ УКРАЇНЦІВ У ЮГОСЛАВІЇ.

До „Нового Часу" пишуть: В Босні, в Юґославії, живе понад 12,000 родин Українців; в останніх часах сербське правительство, котре гнобить Хорватів, стало також переслідувати Українців. Ніяких українських часописів не вільно з заграниці передплачувати й люде навіть „Місіонаря" попалили, щоби не дістатися до тюрми! Хто має якунебудь книжку, всьо жандармерія відбирає, а власників арештує. В Приворі тюрми переповнені. Арештують жінок, дітей і старців без розбору! Проситься отже краєві й заграничні видавництва задержати висилки книжок і часописів, аж поки не схаменуться „братя — Словяне!"

МІЖНАРОДНЯ КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

СЬОГОДНЯ ВОНА РОСПОЧИНАЄ СВОЮ ПРАЦЮ. В КОНФЕРЕНЦІЇ БЕРУТЬ УЧАСТЬ ДЕСЯТЬ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ ТА ЯПОНІЯ Й АМЕРИКА. ПЛЯН ЙОНҐА Є ЛИШЕ ЧАСТИНА ПРАЦІ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ҐАҐА (Голяндія), 6. серпня. — Завтра роспочинає тут свою працю нова міжнародна конференція, яку можна вважати за найважнішу після Версальського мира. Десять европейських держав, Японія й Америка післали на цю конференцію найліпших своїх дипльоматів та найвідповідальніших державних мужів. Загальна скількість учасників буде виносити понад 200 душ.

Хоч загально говориться, що ця конференція скликана для обговорення репараційного пляну Йонґа, то цей плян буде лише частиною тих справ, які має розвязати конференція, щоби нарешті остаточно зліквідувати наслідки Світової Війни. Настрій усіх делеґатів такий, що вони хочуть нарешті скінчити з пережитками війни й знайти дійсне міжнародне порозуміння, щоб остатočно росіяти повоєнний дух недовіря та огірчення. Але тому, що є багато ще нерозвязаних надзвичайно болючих і дражливих питань міжнародного життя, сподіваються, що конференція затягнеться на довший час.

Вперше чергу чекають сутички між Францією та Німеччиною в справі евакуації Надренії та Сарського вугляного району. Німці заявляють, що вони приймуть плян Йонґа лише при умові негайного звільнення цих німецьких земель від антантського війська. А Французи заявляють, що вони на це погодяться лише тоді, коли буде установлена спеціяльна антантська контрольна комісія над тими німецькими областями, які тепер окуповані антантою. Німці ні в якому разі на це не погодяться і заявляють, що їм краще залишитися при пляні Доса й чекати пять років до евакуації цих земель, ніж погодитися на постійну контролю.

Це лиш одна справа, яка затягне найдовше переговори, не зважаючи на бажання всіх прийти до дійсного й сталого порозуміння. Таксамо викличе багато праці протест Юґославії та Греції проти зменшення сум, які вони надіялись одержати від Німеччини як воєнне відшкодовання. Крім того працю ускладнює участь в конференції таких держав як Польща, Румунія та инші, бо кожна з них має свої жалі.

НЕМА ПЕРЕГОВОРІВ.

МОСКВА (СССР), 6. серпня. — Російська телеґрафічна аґенція повідомляє, що тепер жадних переговорів між Росією і Китаєм не ведеться. Радянський консуль у Харбіні, Мельників, що вів прелємінарні переговори для установлення місця й часу роспочаття переговорів у справі Східно-Китайської залізниці, виїхав з Манчулі до Москви.

ПОЛЬЩА СВАРИТЬСЯ.

ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ТОГО, ЩОБИ ПРЕЗИДЕНТОВИ ДАНЦІҐСЬКОГО СЕНАТУ РОБИЛИ САЛЮТ ЯК ГОЛОВІ СУВЕРЕННОЇ ДЕРЖАВИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 6. серпня. — Підчас перебування італійських військових суден у Данціґу виник конфлікт між Данціґом та польським дипльоматичним представником. Польський дипльомат запротестував проти того, щоби президентови данціґського сенату робився салют з 21 гарматного стрілу як голові суверенної держави. Він говорить, що йому належиться салют з 19 стрілів, як премієр-міністрови держави.

На просьбу голови сенату італійська ескадра зовсім йому не салютувала, а справа польського протесту буде поставлена на розгляд Ліґи Націй.

МАНЮ ПРОТИ ЛІБЕРАЛІВ.

ЗВЕРНЕТЬСЯ ЗІ СПЕЦІЯЛЬНИМ МАНІФЕСТОМ ДО НАСЕЛЕННЯ РУМУНІЇ, ВИКРИВАЮЧИ АНТИКОНСТИТУЦІЙНУ ПРАЦЮ ПАРТІЇ ЛІБЕРАЛІВ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 6. серпня. — Румунський премієр-міністер Маню готує до оголошення 15 серпня маніфест до всього населення Румунії. В цьому маніфесті Маню виступить проти праці ліберальної партії на чолі з Братіяну, обвинувачуючи її в іґноруванню конституції та в бажанню знову захопити силою в свої руки владу в Румунії.

Від якогось часу відносини між правительством Маню та партією лібералів стають щораз гострійшими. Це примусило Маню апелювати до населення, що вже раз видало свій засуд ліберальної партії підчас голосовання до парляменту, коли ліберали були цілковито побиті.

КОМУНІСТИ НА ЗАКАРПАТТЮ ВОЮЮТЬ.

НАПАЛИ НА ПРОЧАН У КАРПАТАХ. КІЛЬКА БІДНИХ СЕЛЯН ТА СЕЛЯНОК ПОРАНЕНО.

ПРАГА (Чехословаччина), 6. серпня. — Коли прочане греко-католики проходили в числі 6,000 недалеко Броняви, на них напали комуністи бандою в яких 600 душ. В натовп безборонних прочан посипалися каміння, палки й стріли, котрими багато старих прочан поранено. Лише підоспівший відділ жандармерії відбив напасників і декого з них арештував.

Причини нападу не вияснені, а ґубернатор Закарпаття тепер викликаний до Праги, щоби там зложив звіт з приводу цього дикого випадку.

ФАШИСТИ БЮТЬ КОМУНІСТІВ.

НЮРЕМБЕРҐ (Німеччина), 6. серпня. — Один убитий та кілька поранених зістало підчас бійки фашистів з комуністами. Поліція розіґнала обидві узброєні банди та арештувала 21 учасників бійки.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сиі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИМІР КОМУНІСТИЧНОГО САМОДУРСТВА

Як подає московський кореспондент нюйорського Таймсу, в московській Правді появилася з приводу першо-серпневих комуністичних демонстрацій бучна передовиця. **Вона так і збирається дати своїм читачам „перший підсумок" зі сеї демонтрації.**

Як представлялася ся демонстрація в цілому світі, наші читачі знають. Знають вони на основі звітів, присланих в американські ґазети від їх кореспондентів по ріжних великих містах Европи. Сі кореспонденти подавали до ґазет те, що бачили. Якби вони важилися подати не те, що бачили, то таку писанину можнаби легко зконтролювати при помочи вісток, поданих другими кореспондентами або кореспондентами других ґазет. Сим разом, однак, про европейські демонстрації писали згідно всі кореспонденти всіх ґазет, що се була демонстрація нікчемно мала. Звичайно, в демонстраціях брали участь недорослі люди, вулична молодіж, тощо. Демонстранти дуже часто давалися застрашувати поліційними приказами, а в других знова місцях поривалися до вуличних бійок з поліцією й демонстрантами проти себе. Не було в них поваги, якою відзначається сильна організація.

Та московська „Правда" представляє сю демонстрацію зовсім інакше. Вона говорить, що першо-серпнева демонстрація показує, що під командою комуністичного інтернаціоналу в Москві стоять сотки тисяч і міліони робітників, готових виповнити сліпо кождой приказ Москви. Першо-серпнений день мав бути знаменитою демонстраціею робітників світа, що вони солідаризуються з Москвою в стремлінню до світової революції. А, мовляв, ся світова революція йде, і вже скоро тут буде.

Таку брехню може писати „Правда" тільки в Москві. Себто тільки в такому краю, де робітництво не має доступу до другої преси, а тільки до партійної. В такому краю робітництво не може дізнатися, що вся писанина „Правди" се брехня. По неволі московські робітники стають жертвою сеї брехні.

Брехня „Правди" не перша й певно не послідна. Брехня „Правди" вже навіть перестала вражати читачів, що живуть поза границями й знають правду про заграничні події. Цікавішим тепер є питанне: які то внутрішні потреби заставляють „Правду" знова підносити рейвах про світову революцію та дурити своїх читачів так безконтрольно, що вона вже йде, що вже ось-ось буде тут?

СЕЛЯНСЬКИЙ СИН ТВОРЕЦЬ ДЕРЖАВИ

В Китаї відбулося дуже величаво свято перевезення тіла найславніщого мужа відродженого Китаю, д-ра Сун-Ят-Сена, першого президента китайської республики, відновителя Небесної Держави. Тіло Сун-Ят-Сена по довгих літах перевезли з великої святині в Пекіні до величавого, монументального мавзолею, побудованого за великі міліони на вершку Багряної Гори, зараз за мурами Нанкіну.

Свято перевезення тіла через велику ріку Янґ-Це-Кянґ, зложення в мавзолеї тревало цілий тиждень і перемінилося у велике національне торжество. Були на ньому представники 18 держав, усі визначні китайські діячі, цілий гоміндан (нац. партія), ґенераліція та безчисленні товпи синів „Небесної Держави", поваленої Сун-Ят-Сеном.

Сун-Ят-Сенова роля в історії новочасного Китаю така велика, така замітна, що глибокий культ сучасного Китаю для свого національного героя тим зрозумілий, що **Сун-Ят-Сен, нікому не знаний, вбогий син китайського мужика,** доконав перевороту не лише політичного, але в души пересічного Китайця, — в його умі поробив незвичайні переміни, зробив революцію сто разів радикальнішу від усіх змін устрою держави.

У Китаї перед Сун-Ят-Сеном цісар, володар імперії, мав необмежену владу, йому покланялися наче божкові. Зперед його очей усували дійсність так далеко, що **коли з дерев у королівських садах зачинало опадати листя в осени, тисячі шовкових листків завішували на нагих галузях, прикріплювали до них цвітя, колірові овочі з барвних каменів влискувалися на нібито цвітучих деревах — усе це робили, щоби „володареві землі та неба" заощадити прикрого осіннього й зимового краевиду.**

„Престіл відділює від народу брехня, доведена до мистецтва — престіл держави стоїть на якімсь чародійнім острові серед океану недолі, мук і сліз". — ці слова відважився сказати Сун-Ят-Сен, перший буритель Китаю, застарілого звичаю, прав і системи правління.

Припадок спровадив Сун-Ят-Сена до Кантону: мусів піддатися хірурґічній операції. Вбогий Китаєць відплачується за операцію услуґуванням біля хорих, доглядадням на салі. Вчиться анґлійської мови від анґлійських шпитальних доглядачок і лікарів. Вони бачать небуденний талант хлопчини, тому заохочують його до дальшої праці.

Сун-Ят-Сенові вдається вступити на медичний виділ у Гон-Конзі. Там він відразу входить у взаємини з істнуючими тайними Союзами китайських студентів.

У 1895. році Сун-Ят-Сен стоїть уже на чолі орґанізації, якої метою визволення Китаю зпід абсолютистичної влади. Його засуджують на смерть. Утечею рятує життя. Від тої хвилі Европа зачинає цікавитися незвичайним революціонером. Сун-Ят-Сен шукає помочі в Японії, Америці, Індії, створює „паназійську" ідею, що лучить народи Азії в могутню федерацію республик.

Не спинює своєї горячої, пристрасної пропаґанди — але й не перестають стежити його переслідувачі. Сун-Ят-Сена схопили в Лондоні та на-силу привезли до будинку китайського посольства. Грозить йому смерть, із якої врятувала його інтервенція премієра, лорда Селсбері.

У 1911. році вибухла революція в Китаю. Сун-Ят-Сена проголошують президентом китайської республики. В Нанкіні складає присягу на вірність новому устроєві, вертає у родинний Кантон. Десять літ минає у безнастанній домашній війні, кровавих боях до хвилі, коли в[illegible]итай: північний та південний признають його, вбогого селянського сина, „батька революції" — творцем відродженого Китаю.

Одначе Сун-Ят-Сен не діждався злуки відродженого Китаю в одну республіку, про що мріяв і боровся ціле життя.

Умираючи просив, щоби його тіло похоронили в Нанкіні. Волі покійника не могли сповнити, доки в Нанкіні була комуністична влада. Щойно тепер перевезли Сун-Ят-Сена тіло на вершок Багряної Гори, з якої простягається вид на найдавніші гробниці китайських цісарів, численні святині та пагоди. На вершок, до мавзолею веде 339 марморних сходів.

Сун-Ят-Сен уродився 1863 року, помер 1925 р. Далеко ще до здійснення його цілого життя, злуки Північі з Півднем, модернізації життя, викобуття міліонів жовтих його братів із дна нужди та поганьблення. В Китаю все ще лютує братовбивча домашня війна...

НА ТЕМИ ДНЯ

„ГУЛЯ НАШ БАТЮШКА, ГУЛЯ".

Відома річ, що кожне деспотичне, чи самодержавне правительство, коли хоче відвернути увагу своїх підданців від тяжкого становища в середині держави, творить уяву заґрози, що хтось думає напасти на „нашу державу" й тим старається викликати патріотичне почуття серед своїх піданців та спрямувати їх незадоволення внутрішними порядками й гнів проти чужинецької держави. Але завжди за це правительства пізнійше дорого платять. Не станемо наводити прикладів з історії, хіба лише пригадаємо про російсько-японську війну, за яку Росія заплатила революцією в 1906 році, затіявши цю війну.

Особливо мастаки в цьому большевики. Вони завжди лякають свій „пролетаріят", свій „улюблений нарід" загрозою, що хтось хоче напасти на „пролєтарське атечество" та знищити „свабоду пролєтаріята". До певного часу їм щастило дурити широкі маси народу, але з кождим разом стає менше легковірів, що „на слово вірять Москалеві", як сказав Т. Шевченко. Спробували большевики зробити з китайського конфлікту пугало міжнародної інтервенції для своїх підданців, але скоро виявилося, що цим вони не зрушать патріотичного почуття народних мас „матушкі Рассеї". Ще занадто ті маси примітивні, щоби вони відчували, що інтереси їхньої держави для них шкурно загрожені десь в далекій Манджурії. Тому большевики скоро піджали хвоста під себе й почали шукати иншого пугала. Спробували через своїх емісарів зорґанізувати кілька білоґвардейських банд і кинули їх в Сибір для утворення ілюзії білоґвардейського повстання, білоґвардейської інтервенції. Але й це знову не повелося, бо не пощастило піймати на чекістський гачок білоґвардейщини, хоч як вона здеморалізована й ненавидить большевиків. Інстинкт самоохорони підказав білоґвардейцям не вірити в щирість тих „вождів", що з розкаявшихся змінoвіховців „утікли з большевії". Отже й ставка на контрреволюцію на білоґвардейщину теж провалилася.

Але ситуація внутрі большевицького ханства така, що не можна спокійно сидіти „таварищам", щоби не давати знову масам якогось міжнародного наркотика, якогось міжнародного „ґашишу", й тому большевики хопилися за старий, заялозений ще при покійнім Леніні, клич: „Світова революція".

Тому комуністичні боси наказали всім своїм посіпакам, а головне платним аґентам, за всяку ціну перевести комуністичні демонстрації 1 серпня. Вже ранійше було наказано писати про те, що демонстрації пройшли з великим успіхом, що вони пірвали міліони робітництва за собою, що це лише приґравка до недалекої світової революції і т. д. Комуністичні скрипопери на всіх мовах і по всіх ґазетах мусять писати так, щоби там, де вийшло на демонстрацію десять підлітків, було написано, що маширували тисячі робітництва, свідомого пролетаріяту. Вони мусять писати так, що де була на демонстрації сотка деклясованого люмпель-пролетаріяту, вічних нероб, представляти їх десятками тисяч робітництва і т. д.

Словом, усі комуністичні ґазети що до демонстрації мали наказ писати про такий страшний здвиг „свідомого революційного" пролетаріяту що, мовляв, у „буржуїв" аж жижки трусилися й капіталісти вже почали збиратися тікати на місяць чи на Марс, бо насувається ось-ось світова революція на землі.

Тому потрібний цей блоф, цей обман? Потрібний він усе для тих же нещасливих народніх мас, які тепер стогнуть під большевицьким канчуком. Ілюзією світової революції вони хочуть приспати ті маси, ось чому большевики тепер пишуть з таким захопленням, а головне (хоч це для них звичайне), в тисячу разів перебільшують значіння й розміри їхньої невдалої демонстрації 1 серпня. Скорше треба плакати над жалю гідним демонструванням свого комуністичного безсилля, ніж блофувати. Але Сталін та инші комуністичні „боси" добре знають фактичний стан, а тому вони й шарпаються у всі сторони, тому вони й хитаються увесь час між світовою революцією та поклоненням світовому капіталови та цілованням рук ріжних американських капіталістичних „бариньок", що тепер веселяться на вакаціях в Росії.

Лише дрібнота, партійна комуністична шантрапа, не знає й не розуміє правдивого стану й кричить так саме славу своїм правителям, як вигукували москалики, коли „цар-батюшка" з похмілля затопив бувало в морду найстаршого свого достойника, що яскраво представляє Т. Шевченко у своїм вірші „Сон". Так то наші комуністики кричать на все горло:

„Гуля наш батюшка, гуля!
Ура! ура Ура-а-а!"

Нема „батюшки" Миколая, то є „батюшка" Сталін. „І какая разніца"? Аби лише було кому кричати „ура-а-а".

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

В. Кедровський.

1919 РІК

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1919 р.

(38)

Далі С. Петлюра з козаками армії поводився демагоґічно, що підривало авторитет начальників окремих частин. Він завжди приймав у себе якісь „делеґації" з фронту та від ріжних частин, що приздили або скаржитися на своїх начальників „Батькові Отаманові", або „побачитися з Батьком Отаманом", щоби трохи „для відводу душі поговорити з ним". С. Петлюра всіх їх приймав, вислухував та майже завжди обіцяв „приняти міри, щоби начальники не обиджали козаків" і т. д. Це вносило деморалізацію в армію й противилося найелементарнішим засадам військової дисципліни. Але С. Петлюру годі було переконати, що так поводитися Головному Отаманові не можна, що це шкодить армії. Йому здавалося, що він сам доможе все зробити, сам може всім командувати й що тільки на ньому одному держиться весь апарат і управління армією. Навіть цивільні особи, що були біля центру УНР, бачили всю шкідливість такої поведінки Головного Отамана.

В додаток і наказний отаман Осецький також мало надавався на таке становище, на якому він стояв. Він, замісць керування армією, увесь час у своєму величезному потягу їздив з великою охороною по всіх закутках нашого запілля, але подальше від фронту й там провадив аґітацію серед населення. Кажуть, що він власноручно роздавав селяням сіль, „нарізував землю" та всякими демагоґічними засобами підроблювався до них, щоби здобути собі серед них довіря та любов. Думаю, що мали під собою ґрунт здогади багатьох, що Осецький сам хотів при нагоді стати на місце С. Петлюри. Для популяризації себе він розліплював скрізь величезні відозви, в яких, вихвалюючи „Волинського орла Оскілка, себе також не забував величати ще більшим „волинським орлом". Що торкається керування фронтом, то тут Осецький найменше втручався, а лише стверджував те, що йому подавав до підпису штаб. На докладах ради міністрів ніколи не міг точно дати опису ситуації на фронті, а обмежувався такими приблизно звітами: „Тут ми трошки посунулися вперед, а тут одійшли. Тут ми захопили лісок, а тут большевики просунулися вперед". Усі його стратеґічні пляни зводилися до війни від кущика до кущика, від села до хутора, від залізниці до горбка, чи до ліска. Але ясного пляну він ніколи не мав та мабуть і не розумів того, що творилося на фронті.

Иноді після таких „блискучих" доповідей Осецького хтонебудь з міністрів говорив С. Петлюрі, що для всіх ясно, що Осецький не надається на те становище, яке він займає, бо він є повний анальфабет у військових операціях, хоч і ґенерал. Коли вже дуже насідали на С. Петлюру, щоби він звільнив Осецького з його становища, бо ліпше зовсім не мати наказного отамана, як мати таку біду, як Осецький, то тоді Головний Отаман зі звичайною усмішкою відповідав:

— Та я сам це добре знаю. Але йому везе, тому я його й тримаю. Він не так багато шкодить, як ви собі уявляєте, панове.

Цим звичайно кінчалася розва. І в імя того, що Осецькому „везе", гинули сотки, а то й тисячі кращих вояків, ізза нездарности наказного отамана та легковаження цього Головним Отаманом. Взагалі почувалося, що в армії нема на самій горі единої, провідної, сильної військової руки. Це страшенно неґативно відбивалося на всьому становищу нашої війни за державність.

* * *

Військові й цивільні мої приятелі та деякі члени комісії Трудового Конґресу й урядових партій робили заходи, щоби я дістав призначення отамана для доручень при Головному Отамані. Всім здавалося, що тоді я, знаходячись близько біля Головного Отамана, буду мати на нього вплив і зможу до певної міри паралізувати вплив його прибічників, які хотіли у всьому догодити „панові Отаманові" й завжди старалися всім розпорядженням, заходам і поступованню С. Петлюри надавати, в його очах, перфектности, досконалости і т. п. Словом, старалися йому щиро й вірно прислужуватися, але не служити. Ніколи не піддавали своїх критичних думок там, де слідувалоб, але навпаки, завжди все, що не зробить Головний Отаман, вихваляли до небес.

Таке поступованн вірних слуг може й добре на людях, назовні, але абсолютно шкідливе тоді, коли треба дати свою пораду своюму начальникові, коли треба застерегти його від хибного кроку і т. п.

Я одержав наказ їхати на фронт до окремих військових частин та докладно дослідити становище в них і зробити оцінку командного складу армії. Виїхав я з тим переконанням, що мене вже призначено отаманом для доручень при Головному Отамані, але пізніше довідався, що наказом по армії мене призначено на таке становище при наказному отамані. Тут знову виявилося непевне поступовання С. Петлюри, бо він перед моїм відїздом зі штабу, зі Здолбунового, говорив, що я буду старшиною для особливих доручень при нім. А в той час він думав иншу гадку й не хотів її сказати мені, але підписав наказ, поставивши тим мене перед фактом. Безперечно, я не приняв би призначення старшини для особливих доручень при Осецькому, якого вважав шкідливим на становищі наказного отамана. Але, коли наказ був оголошений, я, звичайно, мусів коритися йому без протесту.

Обїхавши деякі частини фронту й зібравши відомости про стан їх, я прийшов до висновку, що треба негайно вжити деяких рішучих заходів проти начальників, що не виконували своїх обовязків, або які поповнили певні тяжкі злочини супроти дисципліни та взагалі супроти своїх військових обовязків. Перший мій рапорт про мої спостереження був той, що негайно треба призначити докладне судове слідство над 18 начальниками ріжних частин, до одного начальника дивізії включно. Я докладно подав причини й факти, що вимагали такого розслідування й притягнення до судової відповідальности тих, що не виконують своїх обовязків, або й навіть поповнили злочини бойового та господарського значіння. Свою доповідь я подав наказному отаманові Осецькому, а копію, на вимогу Головного Отамана, подав йому. В тій доповіді я ясно зазначив, що треба негайно впроваджувати карність в нашу армію, а передовсім в лави її командного складу. Без карности нема армії.

С. Петлюра приобіцяв, що негайно будуть зроблені відповідні заходи й буде призначене слідство, але нічого не було зроблено. Моя доповідь попала під „сукно", а наслідки моеї поїздки були зведені до зера. Всі виіменовані мною начальники продовжували залишатися на своїх командах, хоч між ними були й такі, як дезертир зі скорострільної команди Чорноморського Кінного полку російської армії підофіцир Капкан, що тепер „командував" полком. Але замісць командування пиячив та возив з собою величезний полковий обоз, переґружений подушками та иншими „бебехами", на яких він бавився зі своїми коханками. Звичайно, його полк числився лише на папері, а на ділі вся його праця зводилася до охорони величезного свого обозу. На таке високе становище дістався цей дезертир, якого я персонально знав ще в царські часи, лише тому, що брат його, Юрій, був комендантом першого українського полку Богдана Хмельницького, який був сформований у Києві в часи Центральної Ради в 1917 році.

Між тими командантами був такий начальник дивізії, який на чутку, що большевики захопили Звягель, де стояв його штаб, тікав у ночі стрімголов у поле, покинувши й штаб свій і дивізію. А коли в полі опамятався й побачив, що большевики за ним не гонять, накинувся на свого скарбника, що разом з ним тікав, зі словами: „Ніколаєнко, восстанавлюй фронт". На другий день цей епізод знала не лише дивізія цього начальника, але й вся армія. Кожному зрозуміло, деморалізуюче це впливало на армію.

Таксамо „знаменито" пописувався вже згаданий мною Бень, що був командантом прекрасної, але ним самим здеморалізованої дивізії залізничної. Він уславився своїм самодурством, пиятикою та повним невмінням дати жадного розпорядження.

Були й такі, що тягнули все, що лише пощастить, у свою власну кишеню, й було багато инших. Міжтим немало гарних старшин або тинялося без діла, або були поставлені на такі становища, де вони не використовували ні своїх здібностей, ні свого знання. Головний Отаман і наказний отаман ніби командували, а фактично в армії панувала отаманія окремих, споених між собою ґруп, чи окремих осіб, що мали „свої військові частини". Це страшенно шкодило всій армії й підривало всяку роботу тих чесних начальників-героїв, що командували иншими частинами, або підлягали якомунебудь самодурови, або пяниці.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВОРОГИ НАШОЇ СВОБОДИ

Нерозумна собака не лише буде гавкати безпричинно на дорослу людину, але кинеться й на дитину й часом її тяжко покалічить. Це я собі подумав, коли прочитав комуністичну відозву, що закликала до демонстрацій 1 серпня в обороні Радянського Союза. З тої відозви виходить так, що Москалів товчать, а ми, Українці, мусимо плакати над ним та боронити своїх непрошених опікунів. Чиж це не глум і не наруга над здоровим розумом?

Чиж Москалі за довгі віки гніту царями Українців стали коли в обороні українського народу? Чиж самі Москалі не перлися завжди на Україну, щоби гнітити, русифікувати й обдирати „хахлов"? А тепер, ви большевики, „таваріщі рабочіе", зібрали велику армію та пішли визволяти Українців з чужинецького ярма, як польського, румунського й т. д.? Ні, вони про це й не думають, бо ті чужинці гнетуть і обдирають таксамо, як вони, „хахлов", а не „русскіх людей".

Виходить так, що нарід наш має боронити завжди інтересів своїх гнобителів Москалів, а не інтересів своєї рідної батьківщини, не інтересів свого рідного краю, не своїх власних. В тій відозві комуністи нападають на „Свободу", що вона не хоче ані одної каплі сльози пролити над нещасливою долею „пролетарського атечества", в якого Китайці відняли залізницю у своїй Манджурії. Мовляв, „Свобода" кличе імперіялістів проти робітників і селян. Для нас є одна наука з тієї відозви, що все одно, чи червоні, чи чорні Москалі завжди будуть втягати поневолені Росією народи до боротьби за інтереси московської великодержавної політики, не дбаючи зовсім про права та інтереси тих поневолених ними народів, кого вони завжди будуть гнати вперше у чергу на убій.

Вони кричать, що „Свобода" хоче розпарцелювати їхню „батьківщину", велику російську державу, цілости якої вони пильнують так, як пильнували цілости своїх земель, разом зі своїми кріпаками. Але ми, члени УНС та читачі, дуже добре знаємо, що „Свобода" є колькою в боці всім ворогам українського народу, тому, що вона бореться за інтереси українського народу та веде пропаганду за створення української соборної й суверенної держави. Вона тут на американській землі є провідною зіркою для свідомого українського робітника, є його національною гордістю, а всі вороги хотілиб ту зірку сплямити й загасити. „Свобода" не боронить інтересів капіталістів та буржуїв, не боронить вона також інтересів ріжних імперіялістичних держав, але боронить інтереси працюючих мас взагалі, а передовсім інтереси працюючого українського народу, бо для нього й за його гроші вона видається. Також боронить інтереси поневолених народів та права їх на власну державність, а передовсім інтереси свого українського народу, бо для того вона є національною газетою.

І скількиб ріжні вороги не калялиї та на неї не нападали, вона завжди мусить стояти на сторожі інтересів свого народу. Треба бути останнім дурнем, або варятом, щоби закликати український нарід до боротьби за інтереси його гнобителів. Ось так, скажемо, колиб сьогодня Німці захопили польську залізницю десь у данціґському коридорі, то по большевицькому виходить, що „Свобода" малаб закликати Українців під Польщею боронити інтереси „своєї спільної з Поляками батьківщини", бо Українці під Польщею знаходяться по такому праву, як і під Москвою. Але „Свобода" й тоді так само виступалаб проти того, щоби українською кровю та українськими трупами вистелялася дорога польського імперіялізму, боронилися інтереси „польської залізниці" а большевики закликалиб Українців боронити інтереси Польщі, колиб у Варшаві сидів польський Сталін.

Отож скількиб псі не гавкали, ми, читачі, знаємо, добре, на чому стоїть „Свобода", якими шляхом вона йде та хто боронить дійсно інтереси українського поневоленого народу: „Свобода", чи ті, що гавкають на неї.

Микола Костів,
Озон Парк, Н. Й.

— Знаєте, кумо, відмовили мойому братиничеві і в нарсусі, і в губсуді, і в верхсуді. Теперечки прийдеться йому страшного суду дожидатися.
(З большевицького гумору).

—o—

— Дідусю, що ви шукаєте в лексіконі?
— Моїх окулярів.
— Алеж це том від **А.** до **К.**, а окуляри мусите шукати в томі під **О.**

У школі. — Чому бузьки відлітають в осени?
— Бо і в инших краях люде хочуть мати діти.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЧЕСТЕР, ПА.

Будова Українського Народного Дому в Честер, Па.

Конкордат Польщі з Римом, заключений на загладу української церкви в Галичині, як всім відомо, чимало причинився до оздоровлення громадянського життя в Америці. На наших очах розгорілась боротьба з тими, яким добро українського загалу в Америці не дуже лежить на серці. Свідоміші громади в Америці пізнали, що, на жаль, наша церковна політика під національним оглядом не дописує, і взялися до самооборонної боротьби. Вперше чергу пішла боротьба о народнє т. зв. церковне майно, о самоуправу церковних громад, біля яких приміщувались комірниками українські товариства і братства. За пару мінулих років самооборончої „боротьби" в богатьох громадах осягнено повне право на своє майно (при помочи успішних процесів), в богатьох громадах до певної міри скріплено контролю народного життя з боку громадян, а в деяких громадах поважні групи українського свідомішого громадянства, „віддїливши церкву від держави", зачали о власних силах, поза „церковно-політичним проводом", розбудовувати своє народнє життя.

В Честер, Па., де жиє поважне число Українців, пройшов якраз такий процес, що більш ніж 250 українських родин „відступило" від церкви, апробуючої конкордат, і зачало стреміти до кращого завтра на народній ниві. Відступлення від церкви не треба розуміти в цей спосіб, що згаданих 250 родин перестало взагалі віруватн Бога, або що. Зовсім ні! Цих 250 родин не проти віри в Бога, а проти „невірних народові провідників" пішло боротьбою. Людей заболіло те, що вони ніякого права до своїх прапертів не мають; Честерцям надоїло, що церковні мітінги ведуться під доглядом поліції; **Честерців обидило, що їхню церкву переіменовано з „Голі Гост Юкраїніен Чорч" на „Голі Гост Католик Чорч",** одним словом, стремління до народовласти і український націоналізм заводіли честерською громадою і вона, як сказано висше, зачала нове життя.

Першим кроком було заложення Рідної Школи, з числом около 150 дітей. Школа вдержалась до нині.

Другим завданням тих національно-свідомих одиниць в Честер було збудування Українського Народного Дому в Честер. Спроби будови Народного Дому в Честер вже були раніше. Честерські Українці вже були купили собі 4 лоти на Народний Дім, але кінець кінців їх штучкою заінтабульовано на католицьку дієцезію.

Це одначе належить до сумного минулого в Честер, Па. Кращу картину народного життя Честерців становить зорганізовання товариства „Український Народний Дім". До розбудови цеї організації взялися впершу чергу честерські українські товариства і братства, які не погоджуються із духом конкордату, а іменно: 1) Жіноче товариство „Союз Українок", 2) 11. Сотня Демократичної Січи, 3) Запорізька Січ, 388 відділ УНС, 4) братство св. Духа, 237 відділ УНС, 5) Українсько-Американський Клюб Горожан, 6) Товариство ім. Тараса Шевченка, 156 відділ УНС, і 7) Спортовий Клюб Української Молоді.

Названі організації поважніцими пожертвами започаткували фонд будови Українського Народного Дому, зорганізували товариство „Українсько-Американський Народний Дім в Честер, Па.", опрацювали статут, заінкорпорували інституцію, купили 3 лоти землі в прекрасному положенню на розі 4-тої і Ворд вулиць і з весною ц. р. приступлено до будови своєрідної домівки.

Домівка Українців в Честер це собі величава будівля, бо вона є: 50 стіп широка, 120 стіп довга і 36 стіп висока. Будинок мурований з прекрасної цегли. Він має залізну структуру. Дім Українського Народного Дому незабаром буде скінчений. Він буде щодо величини найбільшою українською будівлею в Америці. В цьому будинкові будуть приміщені „Рідна Школа" і покищо 7 висше згаданих товариств. Народний Дім має стати культурно-освітним осередком і гордістю честерських Українців.

Пишучи про будову народної святині, треба підкреслити ось що:

а) Боротьба в народньому життї означає прогрес і приносить запад до життя, завзяття, жертволюбивість і посвяту. Взявши під увагу честерських Українців, яких розбудила до кращого народного життя т. зв. церковна боротьба, викликана конкордатом і аполітичністю церковної ерархії рутенської церкви, то ми побачимо добрі здобутки боротьби. Честерські Українці прозріли, дозріли політично. Вони не словами, а ділом і жертвенністю та працею доказали, як треба жити, боротись, стреміти до кращого завтра. Честерські Українці викінчують тепер свою хату, на яку добровільні датки товариств і поодиноких членів доходять до 15,000 долярів.

Завважити це годяться, що честерські Українці своєї будови не віддали в руки контрактора, який би на ній мусів заробити кілька тисяч долярів. Честерська громада є сама контрактором. Вона, що правда, має найнятого архітекта, який зробив пляни і який доглядає будови. Крім того серед членів є люде, які розуміються на будові і нею щиро інтересуються.

Всі честерські Українці будовою щиро займаються. Від кількох місяців богато громадян працює даром біля будови. Копання землі, вошення матеріалу, перевожування цегли і черепиці у вільних хвилях від фабричної праці ставновить улюблене заняття честерських Українців. Серце радується, як вечером, після 6. години, десятки Українців підготовляє матеріял на слідуючий день для майстрів будови.

В Честер всі охочі до праці, всі веселі і горді, що незабаром, запросивши гостей-Українців з дооколаничних місцевостей, можна буде відсвяткувати отворення і посвячення своєї хати, в якій буде своя правда, своя сила і воля.

Д-р В. Клодницький.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Збірка на пластунів.

На святі братства св. Володимира, відділ 65 УНС, в Елизабет, Н. Дж., Р. Слободян та С. Могила зібрали серед присутніх 45 дол. 50 центів на відправку українських пластунів до Англії. Пожертви зложили такі особи:

В. Левчик 5 долярів; Я. Красновський, С. Могила, С. Слободян, С. Задорецький, Ю. Кертичак, П. Остапчук, Мовчан, М. Процак, М. Огар, Дж. Щирба, І. Кіценюк, Т. Федаш, А. Поливчак, М. Фецула, С. Грабар, Гороховський, О. А. Світлик, К. Качуряк, Т. Чечель і М. Бялецький по 1 дол.; Т. Матвіюк, Я. Кардаш і І. Жарський по 75 цнт.; Г. Качуряк, С. Лабунський, М. Кузьмінський, Т. Процак, П. Пітула, П. Лабурський, П. Бучій, М. Кухта, А. Маланяк, Ів. Куліш, В. Ваняк, В. Грега, Т. Федаш, Д. Ванаш, А. Налепа, К. Пілат, І. Пілат, І. Генега, Ю. Гвіздь, Бусько, І. Холяк, Г. Яцків і Ан. Сташків по 50 цнт.; А. Рафан 40 цнт.; А. Горин, Я. Лещак, В. Мосора, М. Костів, К. Бабій, А. Гандович, В. Гарбовський, І. Явченко, І. Ванат, Гр. Кардаш, С. Дужицький, В. Музика, І. Зелінка, І. Воробель, В. Вовчко, Н. Бобер, Г. Клюс, Р. Ілечко, І. Полищак, М. Генега і П. Сташко по 25 цнт.; Н. Н. 10 цнт.

Гроші пересланo до краю через Обєднання.

Р. С.

Евген Гельтай.

НА СВІЖИЙ ВОЗДУХ.

(Гумореска. — З мадярського)

—o—

Жінка: Степане!
Чоловік: Що?
Жінка: Ти від кількох днів виглядаєш мені дуже підозріло. Ти такий зелений, жовтий, блідий... так зле виглядаєш.
Чоловік: Я перемучений.
Жінка: Перемучений?
Чоловік: І виснажений. Я в останних часах дуже багато працював, мушу відпочати.
Жінка: Тож чому не відпочиваєш?
Чоловік: Я повинен би виїхати, так на чотири тижні.
Жінка: Тож чому не виїжджаєш?
Чоловік: Бо тебе не можу взяти зі собою. А коли я сам їду куди, то не бачу в цьому ніякої приємности.
Жінка: Ах, який ти добрий! Їдь, їдь сам!
Чоловік: Ти годишся?
Жінка: Самособою! Але чотири тижні це дуже богато.
Чоловік: Правду кажеш, вистане і три тижні...
Жінка: Зовсім. Хоч я дуже, дуже дивуюся...
Чоловік: Чого?
Жінка: Що ти маєш серце три тижні бути далеко від твоєї жінки, яка мріє про тебе, від твоїх дітей, які так дуже люблять тебе...
Чоловік: Вір мені, в мене серце буде кровавитися, що я мушу оставати далеко від вас, але...
Жінка: Але таки останешся далеко від нас! Тож оставай, коли це вийде на твоє добро...
Чоловік: Знаєш що, ти маєш до діла з джентельменом. Тому, що ти така добра, то з мене буде досить навіть два тижні...
Жінка: Ну, працьні! Це вже розумні слова. А куди хочеш їхати?
Чоловік: Сам ще не знаю. Може до Абації.
Жінка: Брр! За ті самі гроші можеш таксамо остати вдома. Це погана діра, ця Абація. Тай не беручи всего иншого під увагу, один тиждень в Абації аж забагато. Семого дня вже страшно затужиш за домом.
Чоловік: Тож добре, хай буде лише тиждень. Правду кажеш. В Абації один тиждень аж знадто. Та на коротше справді вже не оплатилося би виїжджати.
Жінка: Чому? Є люде, які рано виїздять геть поза місто, а пополудні вертають домоу. Цим я не хочу сказати, що я ти повинен би так зробити... Та коли хочеш послухати мене, то вже краще поїдь на три дні десь за місто, ніж на тиждень до Абації...
Чоловік: Добре радиш. Справа полагоджена. Поїду на три дні поза місто.
Жінка: Поїдь, серденько! Не жалуй собі. Я признаю, що ти працював тяжко, що ти змучений та виснажений. Тож коли їдеш?
Чоловік: Завтра.
Жінка: Пятниця, субота, неділя... І в неділю останеш?
Чоловік: Так.
Жінка: Це немудро. Краще буде; коли ти вже в суботу вечером будеш тут і святу неділю проведеш серед своєї сімї...
Чоловік: То мені разом останеться лише два дни... Коли так, то не оплачується навіть їхати.
Жінка: Щиру правду кажеш. Бо і з цих двох днів один зійде на подорожуванні туди й назад, так, що тобі по правді остане лиш один день.
Чоловік: Один день!
Жінка: А коли й так уже перемучений та виснажений, то чому ти мав би ще мучити себе подорожжю? Ти ще більше змучився би та виснажився би. Знаєш, що я зробила би на твому місці?
Чоловік: Що?
Жінка: Подорож, не рахуючи всього иншого, коштує дуже богато грошей... Залізничий білет... життя... дарунки, які ти мусів би купити взяти зі собою... Правда?
Чоловік: Певно, певно. Тож?
Жінка: Тож купи дарунки тай не їдь ніде, лише положися на один день у ліжко... Так краще відпічнеш собі, ніж колиб ти подорожував чотири тижні, а попри це заощадиш гроші... тай я буду тішитися!

(Переклав **А. Б.**)

—o—

— Чому ти помалював своє авто з одного боку на червоно, а з другого на синьо?
— Не розумієш цього? Хочу доказати, як суперечно зізнають свідки після кождої автомобілевої катастрофи.

Михайло Зощенко.

КАЛЬОШІ.

(Гумореска).

Недавно розповів мені лікар внутрішніх недуг дивну пригоду. Впевняв мене, що вона правдива.

То був старий лікар, уже зовсім сивий. Чи посивів через ту пригоду, не знаю, але він був сивий-сивісенький, а голос його був захриплий та зломаний, може також зі страху.

Та це сюди не належить.

Одного дня сидить цей лікар у себе вдома тай думає собі: Де це ділися мої пацієнти. Видно, все лікується в касі хорих. На приватного лікаря нині свищуть, наймудріше це булоб мабуть замкнути цілий „бизнес".

Аж тут дзвонить хтось.

Увіходить горожанин середніх літ і зараз давай жалітися, що серце перестає йому битися та що він боїться, що це вже приходить йому кінець.

Лікар оглядає його основно, та не може ствердити нічого злого. Організм у порядку, на лиці рожевенький тай поправді сильний наче бик!

Записав йому каплі болячкового зілля, хорий встромив лікареві сімдесять копійок у руку тай пішов. Лікар похитав головою.

На другий день, точно в тусаму пору, приходить якась бабуся. Заґорнена в чорну хустку. Плаче: „Мій дорогенький сестрінок Василь Леденків був учора в вас, пане доктор. Нині вночі він помер. Я приходжу за посвідкою його смерти".

— Помер? — счудувався лікар — але чейже не наслідком тих капель, що він йому їх записав! Посвідку можу написати лише тоді, коли побачу його на власні очи.

— То ходіть, — каже бабуся — це зовсім близько.

Лікар узяв торбу з інструментами та — треба зазначити — й кальоші й іде з бабусею.

Вийшли пятьма сходами вгору й увійшли в хату. На них ударив запах кадила. Мерлець лежить на столі, довкола горять свічки, а бабуся заводить страшно.

Лікаря здавило за серце. Як я, старий осел, міг так помилитися! Геть збентежений, щоби мерцій вийти відсіля, написав посвідку й вибіг не попрашавшися.

Вже в брамі запримітив, що забув кальоші. Нерадо завернув і ввійшов у хату, до якої двері були ще відхилені тай бачить, як мерлець — Василь Леденків — сидить на столі та шнурує собі черевики. Шнурує їх і при цьому сперечається з бабусею. А бабуся ходить довкола стола та гасить свічки, слинить пальці тай гасить одну за одною.

Лікар задеревів із переляку, потім хотів скричати, але надумався та побіг скоро, як його ноги несли.

Побіг додому, упав на канапу та дріжить із жаху. Потім узяв каплі та зателефонував на поліцію.

Поліція ствердила: агент Василь Леденків украв три тисячі рублів. Цими грішми хотів зачати вигідне, нове життя. Тому колишній Василь мусів умерти...

Одначе не поталанило.

Кальоші доставили лікареві назад на Різдво, саме на ялинку.

СТРАННЯ.

Дорогою іде, у неї босі ноги
І кров із ран тече, що в неї на ногах.
На плечах свитка вся обкидана болотом
І де-не-де зовсім обдерта по краях.
Бо псами скрізь цькують, болотом в ню кидають,
А часом хто-небудь і каменем шпурне;
За те, що правда з уст, котру вона голосить
На всіх шляхах своїх, як полумям дихне.
На погляд, хоч сумна і вичерпана з сили,
А дух такий міцний, мов вилитий із сталі.
Він правда ця свята, і гордість, оборона
Законів він її не боїться скрижалі.
Спокійно йде вона, уваги не звертає;
Як кине камінь хто, чи псами зацькує;
Лиш очі заблищать небесними вогнями
І сила волі в них могутністю забє.

П. Т.

Катехит (розповів ученикам про потопу світа й питає): Канарчук, скажи мені, що було після потопи?
Ученик: Болото, прошу отця духовного!

—o—

Шож це поможе? — І ти не **кричиш, коли батько бе тебе?**
— Ні. Щож то поможе, коли батько зовсім глухий.

—o—

Кравецький челядник рахує щось на пальцях.
Кравець питає його, що він робить.
Челядник: Рахую, скільки тут у нас баб родом із пекла.
Кравець: Скількох?
Челядник: З панею майстровою — пять.
Кравець (кричить: А ти, драбуго! — схопив дерев'яний метер і вибив ним челядника. — Тепер скажи: Скільки?
Челядник: Беа пані майстрової — чотири.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН З КРАСИЧ, ПОВ. ПЕРЕМИШЛЬ, У СПРАВІ МАТЕРІЯЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ТАМОШНІЙ КООПЕРАТИВІ.

Любі Брати й Сестри!

В послідній тижни зійшовся гурток свідоміших наших господарів на спільні наради в читальні Просвіта в Красичах в ціли основання місцевої Кооперативи. На тих нарадах приступлено відразу до діла й засновано Кооперативу з початковим капіталом 313 зол. 60 сот. Ціль Кооперативи є нести матеріяльну й моральну поміч нашим односельчанам, та остерігати їх перед визиском чужинців. Рівнож цілю Кооперативи буде освідомлювати наших громадян, як вони на будуче мають відпирати всі навади, котрі звернені є на знищенне наших громадян на політичному і матеріяльному поді зі сторони наших ворогів.

Але щоби повести успішну працю, потреба нам більше грошей, котрих ми тут зібрати не можемо, бо ми не прийшли ще по военному лихоліттю до давної передвоєнної рівноваги матеріяльної. Тому звертаємося до Вас, Дорогі Брати й Сестри, допоможіть нам своїми лептами довершити почате діло на славу нашій громаді і цілому українському народови.

Відозву ту відсилаємо до Вас, Дорогі Брати й Сестри, на руки п. Костя Беднарчука з просьбою занятися збіркою на таку благородну ціль, як піддержанне нашої Кооперативи в нашім селі.

Остаємо з дружним привітом.

За Управу Надзірної Ради: Іван Опалюх, Микола Івасечко, Іван Коваль.

За Управу Кооперативи: Василь Несторовський, Петро Брацьо, Антрій Сабат, Микола Брацьо, Михайло Фок, Василь Ткач.

Дорогі Земляки!

Повища відозва наспіла на мої руки, тому я з гром. Василем Конкульовським занялися збіркою на допомогу Рідному Селови. Рівночасно просимо всіх односельчан з Красич жертвувати свою лепту на Кооперативу в нашім селі. Жертви проситься слати на руки Костя Беднарчука 624 Іст 11 ул., Ню Йорк Сіти, котрий зібрані жертви відішле на руки Управи Кооперативи в Красичах, або можна свої жертви слати просто на руки голови Управи, Василя Несторовського в Красичах.

Кость Беднарчук,
Василь Конкульовський.

— Івасю, будеш мене все любити, все будеш мені вірний?

— Алеж прошу, тільки не все нараз!

ДУХОВЕ ЖИТТЯ РИБ.

Під таким заголовком вийшла книжка німецького вченого Карла Ярмера. Книжка перекладена вже на англійську мову. Є в ній чимало цікавого матеріялу, основаного на довголітніх дослідах. Ярмер твердить, що риби це сотворіння інтелігентні та розумні, так що можна навіть говорити про їх внутрішне, духове життя.

Він каже прим., що риби відріжняють дуже добре хемічний склад води, в якій жиють й інстиктово втікають, коли чують, що її склад може бути шкідливий. Мають знаменитий нюх, органи смаку дуже добре розвинені. Досвіди виказали, що риби розріжняють гірке від солодкого, квас від соли. Барв не розріжняють у нашому розумінні, зате вони дуже вразливі на світло і тіни. Слух мають слабий, зате дуже добре розвинений інстинкт рівноваги.

Ярмер каже, що можна доказати у риб цілу гаму вражінь і почувань, яким вони підлягають, отже: радість і страх, біль і лютість, зависть і підзорливість. Можна це слідкувати передовсім при кормленні риб. Сотворіння ці мають також дуже добру льокальну память. Прим. оселедці держані в струї зуміли вернути на це місце, де їх кормили. Це була віддаль 600 метрів. Пструги віднаходили місце, де їх постійно кормили, на віддалі двох км. Зате не розріжняють часу. Що риби мають розум, доказує такий факт. У досвіднім ставі жили коропи. Їх кормили так, що кидали поживу на воду. Наслідком розмочення пожива падала на дно. Раз зачепили поживу на гачку вудки. Коли короп підплив і хопив за поживу, витягнули його вгору, а потім пустили назад у воду. Відтоді не вдавалося вже зловити коропа на принаду. А відбувалося це так: короп випускав із рота струю води на принаду. На вудці порушалася принада то сюди то туди, але на просторі точно означенім. Зате справжня пожива порушалася без перешкоди на дальшому просторі. Це був для риб доказ, що за тою поживою скривається підступ.

Ярмер слідкував цікаве поведення самичок. Вони відкидали богато самців, нераз із небезпекою для власного життя та вибирали собі самців, які їм сподобалися.

В такім часі самці приманювали самичок специяльними тонами, які можна би вважати співом. Часом зміняли барву луски. Деякі риби жиють у моногамії (одноженство). Воно треває принайменше весь сезон. Є риби, що жиють родиним життям. Такі риби доглядають пильно молодих, учать їх, як мають здобувати собі поживу, як рятуватися перед небезпекою і т. д. В означенім часі йдуть завзяті бої між самцями за самиці.

Деякі риби жиють громадно та взаїмно помагають собі в нещастю. Знаний є такий примір взаїмної помочі. Рибі дуже доскулювали насікомі, а вона сама не могла їх спекатися. Тому кілька риб дбайливо виривали їй насікомі зпід луски. Цікаве було глядіти, як риби завзято добували з тіла насікомі, загризали їх або випльовували їх із обридженням.

Підчас недуги риба поводиться тихо, непорушно. В деяких родів риб є звичай, що рибі вільно шукати собі поживу лише на точно означеному просторі. Коли яка риба провиниться щодо цього, інші риби до крови бють цю, яка злегковажила собі право.

Рекіни страшно пажерливі. Чи вони наїджені чи голодні, проковтують, що лише можуть. Коли трапиться предмет, якого не можуть проковтнути, бо занадто великий, помагають собі хвостом: вдаряють цей предмет хвостом так довго, аж розібють його на частинки. Старі рекіни дуже люблять свої діти. Хто нападає на молодих, цього завзято атакує рекініха. Великі риби визначаються незвичайною силою волі та відвагою. Можна це бачити підчас ловлі. Вживають ріжних штучок, щоби втекти перед напасниками. Милями тягнуть рибальські човни на море, а потім несподівно вертають до берега, сподіючись вирватися з гарпуна. Інші гризуть сіти та залізо, ще інші вдаряють сердито хвостом, так що перевертають рибальські човни. Нераз, уже на піску, кусають необережних.

Приміри, подані Ярмером, справді цікаві. Виходить із них ясно, що риби дуже інтелігентні, що в богато випадках реагують, як і інші звірята.

АРАБСЬКИЙ БЕНКЕТ.

Люди всіх народів і часів усе святкували ріжні торжества — обильною їдою. Біблійний батько з нагоди повороту блудного сина казав зарізати найгарніше теля, а нині уладжують бенкети в честь визначних гостей.

Але не всюди ці пири є виставні. Є ще країни, де приняття пригадують біблійні гостини, як приміром у Сирії й Арабії. Про один такий бенкет розповідає англійський політичний комісар Т. Е. Лоренс. Він був в арабськім селі.

Рано около осьмої години до комісаревого табору прислали кілька расових кобил із вигідними сідлами. Всіли ми на них і супроводжені дванацятьма слугами пустилися в дорогу пісковою пустинею, то тут то там покритою карловатими корчами. Наші коні вели за вуздечки, бо їзду трухцем уважали би за негостинну. Так доїхали ми до табору і до намету, перемінeного у гостинну салю.

При вїзді кинулися на нас усі місцеві собаки. Селяне відігнали собак. Ми ввійшли до части намету перемінeної на ждальню, прибрану богатими килимами. Небаром зявився господар, сказав несмілово кілька привитальних слів і зник. За хвилю вернув і забавляв гостей, показував тресованого сокола, якогось дивного півня, антильопу, а навіть носорога. Зі сусідньої кухні доходив запах приправлюваного мяса і ріжного коріння.

По хвилі підійшов до нас заступник господаря та спитав: „Білу, чи чорну?" Це означало, хто що любить: чай чи каву, яку наливав невільник із високого збана у глиняні філіжанки. Каву подавали доти, доки в кухні не приготовили їди.

Вкінці крізь юрбу цікавих перетиснулися два Араби з величезною мискою, повною мяса і рижу. Миска ця мала два метри в обводі, а мала накормити ціле племя підчас святочних принять. У середині миски серед маси рижу лежали покраяні три барани. Коли миску поставили посеред гостей, зявився хоровід служби з котелками та мідяними горшками, до яких кидали плаваюче в маслі і товщі мясо, кусні хвостів і шкіри. Опісля служба виняла внутренности та поклала їх на головах баранів, а це, що було в котелках і горшках, виляли на риж і доти доливали на миску товщу, аж він став стікати на землю та зробив на піску велику калюжу. Присутні Араби привитали це виявами вдоволення, як доказ виставної їди.

Тепер устав господар і попросив гостей до пиру. Добрий тон вимагав, щоби вдавали, ніби не чують. Щойно по хвилі став один на одного оглядатися та радив підійти до миски. Початок зробив найстарший шеік, а за ним пішли інші. Всі засіли біля миски, закотили на правій руці рукави по лікоть і встромили пальці в їду, а при цьому говорили приписану формулку: „В імя Бога милосердного та доброго". Потім із мяса, рижу і товщу ліпили кульочки та вкладали їх в уста. Як наїлися, простягнули руки над мискою, щоби скапав із них товщ, і дякували господареві: „Хай тобі Господь заплатить". Витирали пальці в рушники, ткані з козячої шерсти. По каві й чаю, що була така густа наче сироп, гості посідали на коней та гордо вернули до свого табору. На останки їди кинулися діти. Кожда дитина, що схопила шматок мяса, ховалася десь далеко в таборі.

— Слухай, чи Канарчук оженився?

— Так.

— А з ким?

— Та з тою Шпаківною, що то її виратував, як вона топилася в ставі.

— А що, щасливий з нею?

— Не знаю. Але знаю, що тепер має страшну відразу до води!

—o—

Катехит: Івась Сорока, скаже мені, що треба зробити, щоби дістати відпущення гріхів?

Ученик: Треба згрішити.

—o—

— В українській мові є слово, яке все пишеться навпаки.

— Не може бути! Щож би це було за слово?

— „Навпаки".

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячний мітінг відбудеться в пятницю, 9. серпня, в годині 7-ій вечером, в Рускі Н. Домі, 620 Morton Ave. Проситься всіх членів явитися на тім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. — Н. Іщук, предс.; Петро Левицький, заст. кас.; Вас. Новак, секретар.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінг відбудеться в годині 2-гій попол., в неділю, 11. серпня, в гали нарохіяльній, 47 Говп евня, Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи. Довгуючих членів напоминається, щоби прийшли і вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — М. Швець, предс.; Гр. Яськів, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться дня 11. серпня, точно в годині 2-гій пополудни, в гали Горож. Клюбу, 2376 Грейлінґ ул. Проситься всіх членів і членкинь явитись на ті збори, бо є важні справи, як справа посвячення прапорів і ін. Також на тих зборах будеться роздавати товариські відзнаки і принимати нових членів без вступного. — Волод. Крушельницький, рек. секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться 11. серпня, в неділю, в годині 2-ій пополудни, в гр. православній гали на Нюпорт евені. Проситься усіх членів прибути і вирівнати свої вкладки. Особливо взивається членів з подальших плейзів, як Бет, Па., і інших околиць. Також повідомляється Василя Бойка і його женку, котрі мешкають десь на фармі і зістали минувшого місяця суспендовані за неплачення вкладок, коли не зголосяться сего місяця, то будуть виключені з організації разом з дітьми. Усі члени, котрі довгують по три місяці, а не заплатять сего місяця, будуть суспендовані. — Василь Шипка, предс.; Лука Демчук, секр.; Іван Вербицький, кас.

БОСТОН, МАСС. Тов. Дружина Кн. Данила, від. 238, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. серпня, в гали укр. правосл. церкви, 136 Arlington St., зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів на сі збори прибути, бо є много важних справ до полагодження. Довгуючі нехай прийдуть і вирівнають свій довг. Будемо принимати нових членів без вступного. — Стефан Бойко, предс.; Йосиф Панас, кас.; Ник. Давискиба, секр.

ҐРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. серпня, в годині 7.30 вечером, в Словенській Гали, 724 Leonard St. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Василь Шимк, предс.; Іван Стороняк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам Тов. Єдність, від. 163, що мітінґ відбудеться в неділю, 11. серпня, в годині 1-ій пополудни, в домі Укр. Амер. Горожан, 847 North Franklin St. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Паранич, секр., 1107 N. Orianna St.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Raising the Family— Pa Always Says Something at the Wrong Time! — Fisher

IKE PRINGLE, YOU QUIT PUTTIN' YR OLD DIRTY CLOES IN MY CLOSET!
WELL, I GOTTA PUT 'EM SOME WHERE'S AIN'T I?
WELL, THAT'S MY CLOSET N' UNDERSTAND!
THAT'S JEST AS MUCH MINE AS IT IS YOURS AND—
IKE! SOPHIE! REMEMBER 50-50!
WHADDAYA MEAN 50-50!
WELL, WHEN GIDEON AND ME WAS MARRIED WE AGREED TO GO HALF-AN-HALF ON EVERYTHING WHATEVER'S HIS IS HALF MINE—THAT'S THE BEST WAY—
HEY, MA— WHERE'D YA PUT OUR CHAWIN' TOBACCY?

INTERNATIONAL CARTOON CO. N.Y. 678